

EDODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 50.

V Četrtik 12. Grudna.

1850.

Edina pot v nebesa

ali

podučenje od razločkov prave katolske vere
memo drugih nekatolskih ver.

(V pogovorih med duhovnim pastirjem in vernikom.)

Spisal Peter Hieinger.

Drugi pogovor.

Začetik, razširjanje in nespremenjen ob-
stanik katolske vere od kdaj; nekdanje
krivoverstva, ločitev greške cerkve.

D. Preden se posebej od nauk katolske vere
v primeri z drugimi verami govori, je potreba na-
prej povzeti, kako de se je katolska vera po Kri-
stusu in apostelnih začela, kako de se je razsir-
jala in uterjevala, pa vonder zmirej ravno tista,
nespremenjena ostala. In zopet je v spomin pokli-
cati, kako de so druge vere iz zmotnjave in pre-
vzetnosti nekterih ljudi svoj izvir imele, kako de
so se po zapeljivosti enih in mlačnosti drugih dalje
razsevale, in per tem obilno spreminjevale ali celo
konec jemale. Letó da daljnemu razgovarjanju terdno
podlogo.

V. Za to stran mi je sicer že nekaj znano,
drugo prosim mi naj pa Oni dostavijo. To pač vem,
de prvi začetik svete vere je bil že v paradizi,
ko se je Bog prvemu človeku razodel, in mu je
svojo zapoved dal; de pa po storjenim grehu se
je vera posebno na Odrešenika ali Mesija obra-
čala, kteriga je bil Bog človeku obljubil. Preden
je Odrešenik prišel, se je Bog sam očakam spo-
znati dajal, Abrahamovim otrokam ali Izraelskemu
ljudstvu se je po Mojzesu in prerokih razodeval.
Druge narode je Bog sicer po eni strani njih last-
nim mislim in željam prepustil, in tako so v velike
zmote in hudobije malikovanja zašli; vonder jih je
po drugi strani tako vodil, de so nezmožnost člo-
veske pameti in moči spoznati, in potrebo pomoči
od zgorej previditi mogli. Ko je bil tako svet skozi
štiri tavezent let pripravljan, se je Odrešenik od
nebes v človeški podobi na zemljo prikazal; in letá
je Jezus Kristus, edinorojeni Sin nebeskiga
Očeta.

D. Kratik pa lepo vravnaj pregled tukej da-
ste od pripravljanja na Jezusa Kristusa in njegovo
sveto vero. Pa vam je od Kristusa in njegovih
apostelnov tudi zadosti znano.

V. Kaj pa de. Sej to mora vsak pravi kri-
stijan vediti, de je Jezus naš učenik, de je ozna-
čaval postavlo milosti, razodeval resnice, ki nam
jih je verovati, in učil čednosti, ki nam jih je v
djanji spolnovati. On je tudi naš Odrešenik in Zve-
ličar, ker je za nas terpel in umrl, nas od greha
in pogubljenja otel, nam gnado božjo in verno zve-
ličanje zadobil. Kar je on učil, kar je on nam pri-
pravil, to je izročil svojim apostelnam, ktere je
po s. Duhu bolj poterdil, in poslal po svetu s.
evangelij oznanovat, odpusenje in milost v njego-
vim imenu deliti.

D. Glejte tako je začetik naše svete vere
od Kristusa in njegovih apostelnov. Kar
je Jezus Kristus sam resnice učil, kar je čednosti
in dobriga djanja zapovedoval, kar nam je sprave
in milosti pripravil, na to se opira vsa naša ka-
tolska vera; nič več in nič manj ona ne obseže,
kakor kar je od našiga Gospoda in Zveličarja iz-
ročeno. Apostelni Gospodovi so vse tako dalje iz-
ročili, kakor so prejeli. Tako piše s. Janez (1.
Jan. 1, 3.): „Kar smo vidili in slisali od Besede
življenja, to vam oznanujemo“. In s. Pavel (1. Kor.
15, 3.): „Učil sim vas sosebno, kar sim tudi pre-
jel“. Ravno letó je zavoljo zapeljivih učencikov
dobro pomniti. Našli so se že tudi tako brezvestni
ljudje, kteri so terdili, de apostelni Gospoda niso
prav razumeli, in de so tedaj kaj družiga kakor
pa on učili. Pa mi vemo, de je Kristus apostelj-
nam ravno zato s. Duha poslal, de jih je vso res-
nico učil, in jih vse zmote obvaroval. Pomniti je
dalje ravno tako dobro, kar tudi veste, de so apo-
stelni in učenci vero Jezusovo sploh z besedo o-
znanovali, in svojim novim učencam izročevali; za-
torej se njih nauk sploh izročilo v časih imenuje.
Velik del svojih nauk so pa s priložnostjo v evan-
gelijih in listih zapisali, kar je s. pismo, vonder
ne vsih; tako je več nauk le po ustih apostelnov
dalje izročeno bilo, in to je posebej ustno izročilo.

Zdaj je pa še dalje pregledati, kako se je z našo sveto vero godilo.

V. Tukej, prosim Gospod Oče, naj pač sami povedo, zakaj meni ni toliko znano, in še to ne prav po versti.

D. Sej pa tudi besede ni predaleč raztegvati za pričejoči namen. To veste, de so že aposteljni sveto vero daleč po svetu razsejali, in vernikov ali kristijanov nabrali, posebno v rimskim cesarstvu, ktero je skorej vse takrat bolj znane dežele obseglo; tudi v naše strani je že prišla po s. Marku od s. Petra v Oglej poslanim in njegovim učencu, s. Hermagoru. Pa kmalo se je hudo preganjanje zoper s. evangeli vzdignilo; Judje in neverniki so bili njegovi sovražniki, zlasti so rimski cesarji vso svojo moč v zatrenje kristijanstva obrnili. In aposteljni so bili posebno, ktere je sila preganjanja pred drugimi s sveta vzela, vonder z njimi ni šla tudi Jezusova vera s sveta. Na skalo s. Petra in na podlogo aposteljnov je bil namreč Gospod svojo s. cerkev sozidal; sveta vera je bila v njih učencih in naslednikih ohranjena, katerim je bil ravno tako s. Duh obljubljen, in ktere so oni po oblasti od Gospoda prejeli s pokladanjem rok v to posvetili. Sej veste, kako se leti nasledniki aposteljnov in učencov Jezusovih imenujejo.

V. Kaj pa de: namesti s. Petra je rimski papež poglavar cele cerkve, namesti aposteljnov so škofje, namesti učencov pa mašniki pastirji cerkve.

D. Po letih tedaj se je naša s. vera dalje razširjala in ohranjevala. Desiravno je skorej celih tri sto let preganjanje Jezusove vere in njenih spoznovavcev terpelo, je vonder število vernikov čedalje večji prihajalo, dokler se ni rimski cesar Konstantin sam k pravimu Bogu spreobrnil. Pomniti je pa tudi tukej, de se je Jezusova vera v tem skerbno in nepopačena ohranila. So namreč zopet neverni ljudje, kteri pravijo, de so nasledniki aposteljnov vero spremenili in spačili. Pa imamo obilno spričevanja, kako zvesto de so v sredi preganjanja za čisto vero čuli rimski papeži od s. Lina in s. Klemenca do s. Silvestra; kako so je varovali apostolski učenci in škofje s. Timotej in s. Polikarp, kako so vkupej zbirali in zapisovali izročila aposteljnov Papija, s. Irenej, s. Justin Marternik, Klemen Aleksandrijski, Origen, Tertulijan in s. Ciprijan, kako so posamezne cerkve hranjevale pisma aposteljnov, in jih drugim pošiljale. Vemo tudi, ker so se že v tem času razne krivovere zlasti Gnostikov in tajivcov s. Trojice zbudile, kako so se naglo pastirji cerkve vzdignili, v zборе vkupej stopili, resnico poterdili po izročilih aposteljnov, in zmoto obsodili. Sej se tudi prava vera ni mogla spremeniti ali popačiti, ker Jezus sam in s. Duh po njegovi obljubi vedno per cerkvi ostane. Zatorej se je prava vera že v tistim času imenovala katolska ali vesoljna, ker ni bila samo povsod razširjena, ampak tudi povsod ravno tista brez pomanjkljivosti.

V. Kako lepo je to le poslušati! Pa prosim, naj še dalje povedo.

D. Ko je keršanska vera krog l. 320 v rimskim cesarstvu očitno spoznana bila, in tako rekoč gospodovati začela, kako se je tukej vse spremenilo! Namesti tempeljnov malikov so prišle cerkve praviga Boga, veliko grozovitosti, krivice in nesramnosti je minulo, sveta ljubezin je nastopila in resnična pobožnost, ktera se je v viši

stopnji nad pušavniki, minih in svetimi devicami kazala; celó deželske postave so bolj Kristusoviga duha nase vzele. Tako je bilo tudi v naših krajih, kjer so bile škofijske cerkve v Ogleji, Terstu, Emoni, Tiburnii in Ptujim. Vender namesto preganjanja so zdaj nastopile sile krivih ver, ktere so hotle resnico popolnoma zatreti in zadušiti. Arij je tajil božjo naturo Sinu božjiga, Macedoni božjo naturo s. Duha; Pelagi je skrunil nauk od gnade božje; Nestori je božjo in človeško naturo Kristusovo med dve osebi ali personi delil, ter Marii čast božje Matere jemal, Evtih je obe naturi Kristusovi v eno mešal; Teodor in Sergi sta v Kristusu eno samo voljo terdila; cesarja Leon in Konstantin sta hotla vse svete podobe v nič djati. Ali Gospod je svoji cerkvi v tim času častito število razsvetljenih učencov dal; razun veliko drugih so sloveli v izhodnih stranah s. Atanazi, s. Gregor Nacijanski in Nisenski, in s. Janez Zlatoust; v zahodnih pa s. Leon in s. Gregori papeža, s. Ambrož, s. Avgustin in s. Hieronim. Za pravo vero vneti škofje so z rimskimi papeži razun veliko manjših shodov vkup stopili v sedmih prvih vesoljnih cerkvenih zborih v Niceji l. 325, v Carigradu l. 381, v Efezu l. 431, v Kalcedonu l. 451, v Carigradu 553 in 680, in v Niceji l. 787. Stara resnica je bila svetlo razložena, velik del tudi za vselej končana, zmota in krivovera zaveržena, le od Nestorijevih in Evtihovih naslednikov so v izhodnih deželah še ostanki. Res je, de neverni ljudje te častite učenike in zборе večkrat zaničujejo, jim celo popačenje svete vere očitajo, pa to grajanje cerkvenim očetam ne more veljave vzeti. Zdaj pa je Bog kakor sibo za nezmerne krivoverske prepire poslal l. 622 Mahometa in njegovi vražni veri vdane Arabljane in Turke, in velik del juternih narodov je bil časama od Kristusa in njegove cerkve odtergan. Nasprot so bili pa drugi narodi iz večernih strani k spoznanju praviga Boga in k veri Jezusovi poklicani, ko so namreč s silo nad rimsko cesarstvo vrel, in ga l. 476 končali, so sicer tudi keršanski veri nevarnost prinesli, pa kmalo so bili sami od nje premagani. — Nemške in slovanske ljudstva so namreč zaporedama v božjo cerkev pristopale, in lep sad vere se je nad njimi začel kazati, posebno od časa cesarja Karlna Veliciga krog l. 800. Slovanskim narodom sta bila ss. Ciril in Metodi kot aposteljna in v naših krajih je vera, zaterta nekaj časa, tudi zdaj spet začela cvesti.

V. Veliko so mi že povedali, Gospod Oče, pa od Starovercov še niso nič omenili: vonder mora njih vera stara biti, ker se tako kličejo.

D. Res je njih vera po večjim delu stara, zakaj z malokterimi razločki je katolski enaka, se tedaj od Kristusa sem piše. To de tisti malokteri razločki so jih odcepili od središa katolske vere, od rimske cerkve, ako ravno se sami pravoverne in katolske imenujejo. Po njih misli namreč se s. Duh ne izhaja tudi iz Sinu, in rimskiga papeža nočejo spoštovati kot poglavarja cele cerkve; drugo, kar je med nami in njimi drugačno, niso bistevne reči. Ločitev Starovercov, prav za prav greških ali izhodnih kristijanov, se je več časa pripravljala, ko so veliki škofje ali patrijarhi v Carigradu (Konstantinoplu), kjer je bil od l. 395 tudi sedež cesarjev, le po viši oblasti v cerkvi hrepeneli. Patrijarh Foci se je očitno od rimske cerkve odpovedal; pa vesoljni zbor v Carigradu je l. 869 razpertsje poravnal. Patrijarh

Mihael Cerulari pa je l. 1054 izhodno ali greško cerkev popolnoma od rimske odcepil; in časa so tudi nekteri slovenski narodi, kot Rusi in Serbi, v ločitev potegnjeni bili. Pozneje se je sicer večkrat skušalo ločence zopet zediniti, zlasti na vesoljnim zboru v Lijonu l. 1245 in v Florenci l. 1439, in en del izhodne cerkve je od tedaj z rimsko cerkvijo zedinjen, drugi pa je še odcepljen ostal. Carigrad pa so l. 1453 Turki posedli, in namesti križa se ondi polomesec vzdiguje.

V. Zdaj mi je jasno, kar bi bil že večkrat bolj na tanko rad zvedil.

Razgled po kersanskim svetu.

Mision v Kanali pri Soči. — Že dve leti sem se je čulo, s kako duhovno koristjo častiti g. Anton Bankič, duhovnik Videmske nadškofije, poleg Nadiža in po družih krajih ljudske vaje v talijanskim, friaulskim in slovenskim jeziku srečno opravlja, grešnike k pokori kliče in bogaboječe duše v svetih čednostih uterduje; kar je tudi našimu prečast. gosp. dehantu Antonu Peric, kterimu večna sreča izročeni ovčic zlo k sercu gre, blagovoljno dopadlo, imenovaniga misionarja v Kanal povabiti in sveto delo ljudskega misiona mu izročiti, kteri se je od 6. do 14. listopada tudi ponosno speljal.

Obilno nasprotnikov se je bilo v prvem hipu zoper to naredbo dvignilo, kteri so, vsak po svoji pameti, to sveto delo v duhu sedanjiga časa pretresovali; pa, hvala Bogu, sveti mision je srečno in z resničnim dušnim pridam za naše pravoverne kristjane dokončan.

Kar sim posebniga pri tih ljudskih vajah zapazil, dam očitno vsem s temle na znanje:

1. Čeravno kristjani naše dehantije, kteri so dosihmal še zmerej skerbne duhovne pastirje imeli, in od njih dobro v svetih resnicah podučeni bili, niso pri tem misionu nič noviga, razun nekterih umnih prilik, in svetih prigodb, slišali, so pa lepo priložnost imeli se od edinosti svetiga kersanskiga nauka prepričati, ker verske resnice, ki so jih zdaj iz ust unanjiga misionarja slišali, so jednake z unimi, ktere so vedno od domačih učencikov prejemali. In že to je mende vsakimu kristjanu močna serčna tolažba, in pa našim vernim pripraven spodbadek svoje duhovne zvesto tudi za naprej poslušati, jih spodobno častiti in se njih voditvi prepustiti.

2. Per tih svetih vajah je bila našim kristjanam lepa priložnost došla, svojo spoved po volji opraviti in s svojim Zveličarjem se spraviti. K temu je pripomoglo množno število pričujočih spovednikov, kteri — za ta čas od milostljiviga nadškofa in kneza v prid grešnikov z jubilejsko močjo pooblasteni — so vedno v spovednicah grešnikov čakali; slehern kristjan se je tistimu bližati smel, v kteriga je svoje nar veči zaupanje stavil. K temu je pa tudi od druge strani gosp. misionar zdaj z ojstrimi zdaj z ljubeznjivimi pridgami napeljeval, ki jih je zaporedama, modro v ta namen sistematično zložene, dvakrat na dan s tako gorečnostjo imel, da so gorko do serca segale, in z britkimi solzami oči poslušavcov napolnovala. In glej, toliko jih je bilo spovedencov, de jim vsi spovedniki niso mogli zadostiti. Okoli 5000 jih je bilo obhajanih in še blizo 400 jih ni bilo mogoče spovedati. Nič ne rečem, kar iz spovednice vem, ker jezik mi je zavezan, pa serce mi pri tim spominu veselja kipi, in na tihim hvalim Boga, neskončno milostljiviga in dobrega, da je po tih

svetih ljudskih vajah tolikanj grešnikov s svojo gnado obiskal, in njih duše verig Satana oprostil.

3. Vernim so bili pri tih ljudskih vajah popolnoma odpustki na ponudbo, kterih se je slehern vdeležiti zamogel, ako je nar manj pet pridig zvesto poslušal, se čisto spovedal, ponižno obhajal in na misel svetiga očeta papeža molil. In s kakšno gorečnostjo so se naši kristjani tega milodara iz bogatiga zaklada svete cerkve poprijeli, to spričuje, de jih je veliko začelo andoht od sv. Alojzja, sv. Jožefa in prečiste Divice Marije sedem žalost opravljati.

Veliko veselje je bilo v Cahejevi hiši, kadar se je bil farizejem ukljub Jezus tje v gosti povabil. Tako duhovno veselje se zdaj tudi pri nas vidi. Omolknele so po naših sosesnjah neke razuzdane pesmi, gerdi pogovori in hudobne kletve se več ne čutijo, slišijo se pa svete pesmi, podučivni pogovori in prijateljsko mnenje. In kakor je bil Cahej obljubil: „Glej, Gospod! polovico svojiga blaga dam ubogim, in ako sim koga kaj ogoljfal, povernem čveterno“, tako okoli nas zdaj premožni berače z obilniš miłosino obdarujejo, — tatje tuje blago vračujejo, — sovražniki se spravljajo, — preklinjavci molijo, — pijanci se vina zderžijo, — in cerkve se bolj goreče obiskujejo. — Bog daj stanovitnost, in pa vsem zveličanje.

V Ročini dne 20. listopada 1850.

F. J. Kaffol.

Iz Olomuca. Olomuški korar grof Robert Lihnovski-Verdenberski, posestnik Graške grajšineper Trpavskim, je svoj še le dodelani, lepi grad bolnim vojakam v bolnišnico ponudil, napravlja iz lastniga premoženja potrebno perpravo za sto postelj, in, de bolni vojak zraven telesne postrežbe tudi duhovno tolažbo podučevanja in spodbudovanja ima, je blagi gospod še dušno pastirstvo bolnikov v svoji hiši prevzel.

Iz Nemškiga. Katolske obhodnice in nekteri vneti redi z velikim pridam delajo ne samo v ptujih, ampak tudi v evropejskih deželah in sosebno na Nemškim. Tako se iz Kolina piše, de je to mesto že zadnji zmed Jezuitov, ki so tukej obhodnico imeli, zapustil, in de so per tej priliki prebivavci gorečo željo naznanili nekoliko duhovnov tega reda v Kolinu obderžati. Ta želja se pa le zavoljo tega spolniti ne more, ker redu delavnih moči manjka. Upanje pa imajo, pomagavcov iz Amerike dobiti. — Društvo svetiga Karola Boromejskiga, vtemeljeno za napredovanje in razširanje katolskih bukev med ljudstvom, je ne davno zborimelo. Tu se je pokazalo, kako znamenit uspeh to društvo ima, ker že več kot 10.000 udov šteje in ima 17.000 tolarjev letniga dohodka.

Iz Angleškiga. Kardinal Wiseman je v pastirskim listu sveto leto oznanil. — Plemeniti Rafael, svedoljublji ud zdoljne zbornice, je v 75. letu svoje starosti umrl. Bil je katolčan in je v življenji čez 100.000 liber (torej čez en milijon) za zidanje katolskih cerkva obrnil, akoravno ga dolžnost ni vezala. Kaj bodo na to cerkveni varhi rekli, kteri, če so tudi dolžni svoje dohodke za napravo šol in cerkve obrniti, to le persiljeni po dolgoletnim pravdanji storé? — V Edinburgu se bo katoliška stolna cerkev (350 čevljev dolga in 380 visoka) po Puginovim narisani zidala; 400.000 liber (polovica stroškov) je že zaznamnjanih. — Edinburški dnevnik pravi, de se bo na Šotskim katoliška cerkevna vladja zopet vredila in sedem škofij napravilo. Dozdaj je bila, pravi, vsa dežela v tri okrožja razdeljena; iztočno in zapadno okrožje je imelo vsako po dva namestnika (vikara), severno okrožje pa samo eniga. — K mirni sodnji v Marlborough-Street je ne davno tiskar persel, ter prvemu tajniku list podal vprašaje ga, če

ga sme natisniti brez nevarnosti zatoženja in obsojenja. List je zapopadel spodbudovanje do kraljice prošnje poslali, de naj si perzadene škofe (anglikanske) v Londonu, Ekseteru in Oksfordu iz službe spraviti, ker so ti gospodje očitno katoličanstvo perporočevali. Tajnik je odgovoril, de mu sodnija v té zadevi nič gotoviga povedati ne more, ter mu je svetoval podati se k pravdosredniku. Od take prošnje se dozdej še ni slišalo. — Katoličanstvu protivno gibanje na Angleškem še sicer vedno terpi, njegov obseg je pa vunder že veliko manjši in tudi očitno sovraštvo je precej ponehalo. Tako je anglikanski krivoverski duhoven Hathaway v zboru, ki se je v Leedsu imel, nasvetoval namesto silno ojstriga mirno pertozenje zoper papeževo pismo; eden njegovih sobratov je pa pismo bral, ki so ga bili Hathaway in nekteri drugi duhovni v Leedsu podpisali in duhovnu v Kambridgu namenili, v kterim se poskušnja nasvetva angleško cerkev z rimsko vnovič zediniti. Pismo je izvirno; zakaj Hathaway se je le pertožil čez prederznost pismo očitno brati. Ta pergodba zopet poterdi, kar Anglikanci tolikrat s strahom perpovedujejo, de tako imenovano nižji in misleče anglikansko duhovstvo natihamo in skrivaj že davnej svoje oči v Rim obrača. Ko Anglikanci vpijejo: papeštva ne! se prusovski kralj papežu hvalezniga kaže, de so njegovi deželi dva kardinala dati blagovolili. To pismo krivoverskiga kralja bi se katoliškemu kralju čast delalo. Še nam je v spominu, kako slovesno se je v Berolinu praznik sv. rešnjiga Telesa praznoval in vemo, de je bilo to velika tolažba sercu svetiga očeta. Ravno se tudi sliši, de je prusovski kralj papeževimu poslancu na Dunaju Viale Prela rudeči orlov red perve verste in gospodu Prosperi Buzi ravno tisti red druge verste podeliti blagovolil.

Iz Alepskiga. V 24. urah je več sto rodovin, med njimi naj imenitnijih domačih kristjanov, vsih skupaj okoli 7000 oseb, v strašnih okolišinah na beraško palico peršlo. Po noči 16. kozoperska je veliko oboroženih Turkov planilo v hiše kristjanov, ki v predmestjih Sulibi in Fedida stanujejo; vse hiše so poropali in vsačiga umorili in ranili, ki se jim je zoperstavil. 17. dan imenovaniga mesca je to grozno djanje še per belim dnevu terpelo. Tri lepe cerkve, 250.000 goldinarjev vredne, so pogorele, 5 cerkva je oropanih, draga bukvarnica s starimi sirskimi rokopiši je razdjana. 3 duhovni in nar manj 14 družih kristjanov je umorjenih, veliko njih, tudi 80letni sirski škof je ranjen, veliko jih je zavoljo ran umaerlo, veliko jih umira. Škoda znese okoli 10 milijonov. — In vse to se je vpricho vojakov se ve de turških godilo.

Iz Rima. Ni dolgo, kar je v Rimu duhoven k bolniku poklican bil, ki ga je hudobnež z nožem zabol del bil. Duhoven je ranjeniga nagovarjal svojimu moriveu odpustiti ter zanj Boga prositi. Kar naglo brat ranjeniga perteče, de bi ga domu odpeljal. Ker bi pa to prenešenje nevarno bilo, si je duhoven perzadeval, razkačeniga brata od tega odgovoriti. Tu se na enkrat ta besni človek proti duhovnu oberne, se proti njemu zaleti ter ga hoče smertno raniti. Ali duhoven srečno odskoči, in, dokler je pričujoča gospa besniga krotila, se pouri svojo dolžnost per umirajočim ranjenim dopolniti. Razkačeni brat pa služabnika božjiga napade, in gotovo bi ga bil prebodel, ko bi mu nož od brevirja (molitevnih bukev) odletel ne bil. Duhoven je pa vender padel, in straža je tega besniga človeka vjela in zaperla. Ko se je duhoven zopet zavedil, je šel k poglavarstvu prosit, de bi se jetnik izpustil. Sodniki so se čudili nad toliko ljubeznijo ter njegovo prošnjo spolnili.

Francosko. Protestanti, ker s svojim misjonarstvom med nejeverniki ne morejo nič opraviti, dnarje sejejo, de bi v veri slabe katolčane zmotili in zapeljali. Po Francoskim in Laškim se vlačijo razdajaci mnogoterih bukvic, v kterih se katolška vera in cerkev zaničuje. Verh tega delajo šole, obiskujejo bolne, vabijo v svoje molitevnice in zbiraljša, in na vse mogoče viže preudajo, de bi nestanovitne katolčane speljali iz njih cerkve. — Na Lyonskim zbiraljšu so se katolčani na počenje tacih misjonačev ozerli. Duhoven C... je zboru v ti reči dobro osnovo predložil. Napravil naj bi se velik zbor med katolčani, in nasprotna zaveza naj bi bila splošna molitev, milovšina, čuječnost in vzajemno podperanje. Verh tega naj bi se vstavili posamezni zbori k razširjanju dobrih bukev in časnikov, za brate od cerkve odločene, pa obhodnice in razgovori (konferencije). (Blahov.)

Angleško. Število protestanških misjonarjev, kteri iz Angleškiga po svetu izhajajo, je obilno veliko, jih je 1488. — Pošiljajo se od bogatih društev, ki se jim ne zdi škoda dnara. Vender vspeh teh krivoverskih oznanovavcev med nejeverniki še besede ne zasluži; — to je očitin dokaz, de je k srečnimu misjonarskimu djanju potreba kej družiga, kakor samih penězov. (Bl.)

Iz Zagreba. „V katolško cerkev zares prepričanje pelje; iz nje pa dnarji in pregrehe“; to naslednji pergodik vnovič priča, ki ga „Kat. list“ naznani. 12. p. m. je g. Juro Mladenović, djakon gerške nezedinjene cerkve in učenik serbske občine v Karlovcu prestopil v naročje katolške cerkve. Izrekel je spoznanje katolške vere očitno pred duhovnikom (fajmoštram) Janko-Pavlešičem v dobovski (dubovački) cerkvi. Gospod Mladenović je spolnil modroslovje in pravoznanje na Ogerskim in se je izučil bogoslovstva; zdaj je v Zagrebškim semenišu, de svoje bogoslovne znanosti nadopolni, kolikor je potreba, ter potem poslednje blagoslove (presbyterat) prejme. On ostane tudi v naši cerkvi posvečenec, ker katolška cerkev („ta neznašljiva — intolerantna — cerkev!“ kakor sovražniki vpijejo) iz razloga pravniga nasledstva od Apostelnov spozna veljavnost unih cerkvenih redov, ktere delijo vladniki (škofi) gerške nezedinjene cerkve.

Iz Dunaja. Govori se, de je pritožba zavolj krivičniga prištevanja mašnih zakladov v duhovsko plačo (congrua), pri visoki vladi zaslišana. To naznanilo, ako se poterdi, bo duhovstvo z veseljem sprejelo, ter spoznalo, de vladarstvo v resnici zanj skerbi. (K.l.Z.)

Pokopovanje protestantov v katolških farah.

V 49. listu „Zg. Danice“ od 5. tekočiga mesca smo podali bravcam razpis Regensburškiga škofa za stran pokopovanja protestantov v kat. farah. Na koncu sestavka je bilo omenjeno, de bi se smel tudi v Ljubljani na postave tega razpisa pozir imeti. Dana pa še perstavimo, de se je dozdej v Ljubljani tudi po ravno takih pravilih ravnalo in se od njih ne bo moglo odstopiti, dokler okolšine kake prenarredbe v tej reči ne velijo, ktera se pa mora od vikši duhovske gosposke perčakovati.

Oznanilo.

„Zgodnja Danica“ bo v letu 1851 še izhajala. Zapisni listiki za stran noviga naročila bodo prihodnjimu listu „Zg. Danice“ perdjani.